

Τριώδιον Κατανυκτικόν

Ένα Πνευματικό Ταξίδι
πρὸς τὸ Τέλος τοῦ παλαιοῦ
καὶ τὴν Ἀρχὴ τοῦ Νέου

■ «Πρὸς διέγερσιν τῶν ραθύμων καὶ ἀμαρτωλῶν εἰς Μετάνοιαν»

Ἡ Ὁσία Μαρία ἡ Αἰγυπτία*

Κυριακὴ Ε΄ Νηστειῶν

Ἡ Ε΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν συνιστᾷ τὴν ἀπαρχὴ τῆς τελευταίας ἐβδομάδας τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς.

Τὸ ἐρχόμενο Σάββατο, τοῦ Ἁγίου Λαζάρου, σημαίνει τὴν λήξη τῆς ἁγίας αὐτῆς Περιόδου, ποὺ θεωρεῖται μάλιστα **τύπος ὅλης τῆς ζωῆς τοῦ Χριστιανοῦ**, μὲ τὴν ἔννοια ὅτι αὐτὰ ποὺ καλούμαστε νὰ ζήσουμε ἰδιαίτερος τὴν Σαρακοστή – τὴν πιὸ ἔντονη **προσευχή**, τὴν πιὸ συνεπῆ **νηστεία**, τὴν πιὸ βαθειὰ **μετάνοια**, τὴν μεγαλύτερη **ἀγάπη** καὶ **ἐλεημοσύνη** – αὐτὰ θὰ πρέπει νὰ **προσδιορίζουν καὶ τὴν κάθε ἡμέρα τῆς ζωῆς μας**.

Μὴν ξεχνᾷμε ὅτι «*παράγει τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου*» (Απ. Παῦλος) καὶ ἔτσι τὸ πιὸ οὐσιῶδες γιὰ τὸν ἄνθρωπο εἶναι ἡ **στροφή πρὸς τὸν Θεὸ** καὶ ἡ **ἐν θερμῇ ἀγάπῃ κοινωνία μαζί Του...**

Αὐτὴν τὴν τελευταία λοιπὸν ἐβδομάδα, ἡ Ἐκκλησία μας μᾶς **κτυπᾷ γιὰ ὕστατη φορὰ τὸ «καμπανάκι» τῆς σωτηρίας μας**. **Μᾶς** καλεῖ, ἔστω καὶ τώρα, ἔστω καὶ τὴν τελευταία στιγμή, νὰ μετανοήσουμε. **Νὰ** μὴν ποῦμε ὅτι «*τώρα πιά πέρασε ὁ καιρὸς, δὲν γίνεται τίποτε!*»!

Καὶ τὸ κάνει αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία, **προβάλλοντας ἕνα πρόσωπο** ποὺ βίωσε συγκλονιστικὰ τὴν **Μετάνοια** καὶ γι' αὐτὸ θεωρεῖται **πρότυπο Μετανοίας**: τὴν Ὁσία Μαρία τὴν Αἰγυπτία!

Μὲ τὰ ἴδια λόγια μάλιστα τοῦ Συναξαρίου τῆς ἡμέρας: «**Ἐτάθη ἡ μνήμη τῆς ὁσίας Μαρίας σήμερον, ἐγγίζοντος ἤδη τοῦ τέλους τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς, πρὸς διέγερσιν τῶν ραθύμων καὶ ἀμαρτωλῶν εἰς μετάνοιαν, ἐχόντων ὑπόδειγμα τὴν ἑορταζομένην ἁγίαν**».

* * *

• **Μικρή** αναφορά στον Βίο τῆς Ὁσίας και μερικὲς παρατηρήσεις πάνω σ' αὐτὸν θὰ μᾶς πείσουν ἀπολύτως γιὰ τοῦ λόγου τὸ ἀληθές.

Ἡ Ὁσία Μαρία ὅταν ἦταν δωδεκαετής, ξέφυγε ἀπὸ τοὺς γονεῖς της καὶ πῆγε στὴν Ἀλεξάνδρεια, ὅπου ἔζησε βίῳ ἄσωτο δέκα ἐπτὰ ὀλόκληρα χρόνια.

Ἐπειτα, ἀπὸ περιέργεια κινούμενη, πῆγε μὲ πολλοὺς ἄλλους προσκυνητὲς στὰ Ἱεροσόλυμα, γιὰ νὰ παρευρεθεῖ στὴν Ὑψωση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Ἐκεῖ ὁμως ἐπιδόθηκε καὶ πάλι σὲ κάθε εἶδος ἀκολασίας καὶ ἀμαρτιῶν καὶ ἔσυρε πολλοὺς στὸν βυθὸ τῆς ἀπωλείας.

Ὅταν ὁμως θέλησε νὰ μπεῖ στὴν Ἐκκλησία, τὴν ἡμέρα ποὺ ὑψωνόταν ὁ Σταυρὸς, αἰσθάνθηκε τρεῖς καὶ τέσσερις φορές κάποια ἀόρατη δύναμη νὰ τῆς ἐμποδίζει τὴν εἴσοδο, ἐνῶ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ εἰσερχόταν ἀνεμπόδιστα στὸ Ναό.

Πληγώθηκε στὴν καρδιά ἀπὸ τὸ γεγονός καὶ ἀποφάσισε [καταφεύγοντας στὴν βοήθεια τῆς Παναγίας], νὰ ἀλλάξει ζωὴ καὶ νὰ ἐξιλεώσει στὸ ἐξῆς τὸν Θεὸ μὲ τὴν μετάνοιά της. **Γ**ύρισε λοιπὸν καὶ πάλι στὴν Ἐκκλησία μὲ τὴν ἀπόφαση αὐτή, ὅποτε μπῆκε εὐκολα μέσα.

Προσκύνησε τὸ Τίμιο Ξύλο καὶ ἀναχώρησε τὴν ἴδια ἡμέρα ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα. **Ἡ**έρασε τὸν Ἰορδάνη καὶ μπῆκε στὰ ἐνδότερα τῆς ἐρήμου, ὅπου καὶ ἔζησε ἐπὶ σαράντα ἐπτὰ χρόνια. **Τ**ὰ χρόνια αὐτὰ ἦταν γιὰ τὴν Μαρία χρόνια σκληρότατης καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον ἄσκησης, [καὶ Μετανοίας καὶ πειρασμῶν], χρόνια προσευχῆς στὸν Θεό.

Στὰ τέλη τῆς ζωῆς της συνάντησε ἓναν Ὅσιο Ἐρημίτη, Ζωσιμᾶ τὸ ὄνομα, στὸν ὁποῖο ἐξομολογήθηκε ὀλόκληρη τὴν ζωὴ της καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ τῆς φέροι τὰ Ἄχραντα Μυστήρια γιὰ νὰ κοινωνήσει.

Αὐτὸ ἔγινε τὸ ἐρχόμενο ἔτος, τὴν Μεγάλῃ Πέμπτῃ. **Ὅ**ταν τὴν ἐπόμενῃ χρονίᾳ ξανάρθε ὁ ἀββᾶς Ζωσιμᾶς, βρῆκε τὴν Μαρία νεκρή, ἐνῶ δίπλα της ἦταν γραμμένα τὰ ἐξῆς: *«Ἀββᾶ Ζωσιμᾶ, θάψε ἐδῶ τὸ σῶμα τῆς ἁθλιας Μαρίας. Πέθανε τὴν ἴδια ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποία κοινωνήσα τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Νὰ εὐχεσαι γιὰ μένα.»*

* * *

α. **Ἐ**κεῖνο ποὺ ὀδήγησε τὴν Μαρία στὰ Ἱεροσόλυμα δὲν ἦταν κάποιο πόθος, ὅπως τὸν ἔχουν πολλοὶ Χριστιανοί: *«Νὰ πᾶμε καὶ στὰ Ἱεροσόλυμα, στοὺς Ἁγίους Τόπους, καὶ ἄς πεθάνουμε.»*

Κίνητρό της ὑπῆρξε κάτι πολὺ πεζὸ καὶ πολλὲς φορές ἀξιοκατάκριτο: ἡ *περιέργεια*. **Κ**αὶ τὸ χειρότερο: ἡ *περιέργειά* της αὐτὴ συνδέθηκε μὲ τὴν ἐξάσκηση τοῦ παναθλίου ἐπαγγέλματός της. **Μ**ὲ ἄλλα λόγια, ἡ ἐπίσκεψή της στὴν Ἁγία Πόλη δὲν εἶχε κανένα *μεταφυσικὸ βάθος*.

Θὰ ἔλεγε κανεῖς, ὅτι ἦταν μιὰ εὐκαιρία νὰ «σπάσει» ἀπλῶς τὴν ρουτίνα τῆς ζωῆς της, κάτι ποὺ ἀσφαλῶς ἐκμεταλλεύτηκε καὶ ὁ ἀρχαῖος ἐχθρὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ πονηρὸς, ποὺ τὴν ἔσπρωξε στὴν ἐπέκταση τῆς ἀμαρτωλῆς δραστηριότητάς της.

Καὶ ὅμως! **Κ**αὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν κατάσταση *ἀξιοποιεῖ* ὁ πανάγαθος Θεός. **Β**ρίσκει τὴν εὐκαιρία νὰ τὴν καλέσει σὲ Μετάνοια μ' ἓναν ἰδιαίτερα προσωπικὸ γι' αὐτὴν τρόπο.

Χωρὶς νὰ τὴν *ρεζιλέψει*, χωρὶς ν' ἀποκαλύψει τὴν ἀθλιότητα τῆς ζωῆς της, τὴν κάνει νὰ συνειδητοποιήσει τὴν ἄβυσσο τῆς κατάντιας της.

Καὶ πράγματι, ἡ *μέθοδος* τοῦ Θεοῦ ἐπιτυγχάνει. **Ἡ** Μαρία μετανοεῖ.

Ἡ πρώτη μας παρατήρηση λοιπὸν ἀφορᾷ στὴν *ἐφευρετικότητα* τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. **Τ**ὰ πάντα ἀπὸ τὴν ζωὴ μας *ἀξιοποιεῖ* ὁ Θεός, γιὰ νὰ μᾶς κάνει νὰ ριχτοῦμε στὴν ἀγκαλιά Του. **Κ**αὶ ὁ λόγος: **εἶναι ὁ Πατέρας μας!**

* * *

β. Μιὰ δευτέρη παρατήρηση ἀναφέρεται σ' ἓνα φαινομενικὰ *παράδοξο*: ὁ Θεὸς κλείνει τὴν εἴσοδο τοῦ Ναοῦ μόνο στὴν Μαρία.

Γιατὶ *παράδοξο*; **Δ**ιότι, ὁ Θεὸς μὲ τὴν Ἐκκλησία Του δέχεται κάθε ἄνθρωπο ἐρχόμενο κοντὰ Του: **«Τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω»** εἶπε ὁ Κύριος (Ἰωάν. C' 37).

Καὶ πῶς θὰ μπορούσε νὰ γίνεи κάτι τέτοιο, ἀφοῦ ὁ Κύριος ἀκριβῶς ἦλθε γι' αὐτό: νὰ καλέσει τοὺς ἀμαρτωλοὺς σὲ μετάνοια; **Κ**άθε λοιπὸν ἀμαρτωλὸς, ποὺ πλησιάζει τὸν Θεὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία, γίνεται ἀπὸ Αὐτὸν ἀποδεκτός.

Ἄλλωστε, στὴν Ἐκκλησία ὅλοι ἔτσι προσερχόμαστε, ἢ τοὐλάχιστον πρέπει νὰ προσερχόμαστε: *ὡς ἀμαρτωλοὶ ποὺ ἔχουμε ἀνάγκη σωτηρίας*. **Γ**ι' αὐτὸ καὶ ἡ Ἐκκλησία μας ποτὲ δὲν κάνει τὸν διαχωρισμὸ τῶν ἀνθρώπων σὲ *ἀμαρτωλοὺς* καὶ *μὴ ἀμαρτωλοὺς*. **Δ**ιότι, ἀπολύτως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἴμαστε ἀμαρτωλοὶ. **«Πάντες ἡμαρτον καὶ πάντες ὑστεροῦναι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ»** (Ἄπ. Παῦλος).

Πῶς ὅμως τότε ὁ Θεὸς ἐκλείσει τὴν εἴσοδο γιὰ τὴν Μαρία τὴν ἀμαρτωλή, ποὺ προσερχόταν κοντὰ Του;

Ἀκριβῶς, διότι ἐρχόταν στὸ Ναό, **χωρὶς τὴν διάθεση νὰ ἔλθει κοντὰ Του**. **Ἡ** Μαρία θέλησε δηλαδὴ νὰ μπεῖ στὸ Ναό, **χωρὶς μετάνοια, χωρὶς ἀπόφαση ἀλλαγῆς γιὰ τὴν ζωὴ της**.

Ἡ ἀπαγόρευση αὐτὴ λειτούργησε θετικὰ γιὰ τὴν Μαρία. **Τ**ὴν συγκλόνισε καὶ τὴν ὀδήγησε σὲ Μετάνοια. **Μ**όλις πῆρε λοιπὸν τὴν ἀπόφαση γι' ἀλλαγὴ τρόπου ζωῆς, ἀμέσως ἡ εἴσοδος ἀνοίχθηκε καὶ γι' αὐτὴν.

Ἔτσι, βεβαίως ὁ Θεὸς καλεῖ τοὺς πάντες καὶ ἀποδέχεται τοὺς πάντες, ὅσο ἀμαρτωλοὶ καὶ ἂν εἶναι, **μὲ μόνη ὅμως τὴν προϋπόθεση [νὰ**

ἔχουν διάθεση] νὰ μετανοήσουν. **Και** τοῦτο, διότι μιὰ σχέση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεὸ **χωρὶς Μετάνοια**, θὰ σημάνει τὴν καταδίκη καὶ τὴν ἀπώλεια τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ Θεὸς δὲν προσφέρει τὴν Χάρη Του *μαγικῶ τῷ τρόπῳ*. **Ζητᾶ** τὴν ἀνταπόκριση τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία κυρίως ἐκφράζεται ὡς **Μετάνοια**.

Μὴ ξεχνᾶμε ἄλλωστε ἐπ' αὐτοῦ, ὅτι ἡ **κόλαση** κάπως ἔτσι ὀρίζεται ἀπὸ τοὺς Ἁγίους μας: **ὡς σχέση μὲ τὸν Θεό, ἀλλὰ σὲ κατάσταση ἀμετανοησίας, μὲ τὴν ἔννοια ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ σ' ἓνα τέτοιο ἀνθρώπο λειτουργεῖ ἀρνητικά, δηλαδὴ ὡς κόλαση.**

Ἔτσι, τὸ ἀντίδοτο γιὰ ὁποιαδήποτε ἁμαρτία μας, ὅσο μεγάλη καὶ ἂν εἶναι, εἶναι ἡ **Μετάνοια**. **Αὐτὴ** ἀποτελεῖ τὸ *κλειδί* ποὺ μᾶς ἀνοίγει τὴν εἴσοδο τοῦ Οὐρανοῦ.

* * *

γ. Θὰ θέλαμε ὅμως νὰ κάνουμε καὶ μιὰ τρίτη παρατήρηση.

Ὁ Θεὸς θέλησε νὰ πάρει τὴν Ὁσία Μαρία ἀπὸ τὸν κόσμο αὐτό, ὅταν ἐκείνη ὀλοκλήρωσε καὶ τελειοποίησε τὴν Μετάνοιά της. **Και** αὐτὸ ἔγινε μὲ τὴν **ἐξομολόγησή** της καὶ τὴν **κοινωνία τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων**.

Εἶναι πράγματι συγκλονιστικὸ νὰ σκεφεῖ κανεὶς, ὅτι γιὰ τὴν Μαρία σαράντα ἑπτὰ χρόνια ἀσκητικῆς ζωῆς ἦταν χρόνια **προετοιμασίας**. **Καθάρισε** ὅσο ἦταν δυνατὸν σ' αὐτὴν τὸν ἑαυτό της. **Ἐπερέβη** τὰ πάθη καὶ τὶς ἁμαρτίες της.

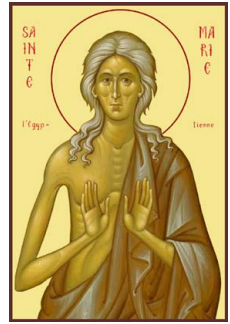
Και ὅμως τὸ τέλειο –μέσα πάντα στὰ ἀνθρώπινα πλαίσια– ἦλθε μὲ τὴν **ἐξομολόγησι** καὶ τὴν **θεία Κοινωνία**. **Ἀπόδειξη**: μόλις κοινωνήσε, κοιμήθηκε καὶ ἡ ψυχὴ της φτερούγισε στὰ χέρια τοῦ Δημιουργοῦ της.

Αὐτὸ βεβαίως σημαίνει, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὅτι ποτὲ ὁ ἀνθρώπος δὲν μπορεῖ νὰ τελειοποιηθεῖ, νὰ *θεωθεῖ*, κατὰ πιδ θεολογικὴ ὀρολογία, **ἂν δὲν συμμετάσχει στὴν δραστηκὴ Χάρη τῶν Μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ μάλιστα τῆς θείας Εὐχαριστίας**.

Μὲ ἄλλα λόγια: ἡ ὀλοκλήρωση τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι θέμα **αὐτοδυναμίας** του, ἀλλὰ **συνεργασίας** του μὲ τὴν παντοδύναμη Χάρη τοῦ Θεοῦ.

* * *

Ἡ Μετάνοια εἶναι *μονόδρομος*. **Ἄλλος** δρόμος γιὰ τὴν ἔνταξή μας στὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ δὲν ὑπάρχει. **Και** εἶναι τοῦτο ἡ μεγαλύτερη παρηγορία μας. **Μὲ** δεδομένα τὴν **Ἀγάπη** τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν **ἁμαρτωλότητά** μας, ἡ **Μετάνοια** ἀποτελεῖ τὸ *συνδετικὸ κρίκο* τῶν δύο δεδομένων.

Δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ βαδίζουμε σ' αὐτὸν τὸν δρόμο μαζί με τοὺς Ἁγίους μας, μαζί με τὴν σήμερα ἑορταζομένη Ὁσία Μαρία τὴν Αἰγυπτία.

Εἶναι ὁ δρόμος πὸς σὲ κάθε βῆμα μᾶς φέρνει σὲ ἄμεση σχέση με τὸν Χριστό.

(*) Γεωργίου Δορμπαράκη, Τοῦ Πάθους καὶ τῆς Ἀνάστασης, 1η ἔκδ., Ἀθήνα 2014, ἐκδόσεις «Ἀρχονταρίκου». • Ἐπιμέλ. ἡμετ.